

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 50

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel. 68.45.41.
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070 - 275154

W E E K B L A D

nadruk verboden

19e jaargang nr.41

30 mei 1975

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Denkt dus zelf na. Deze avond is gewijd aan een onderwerp, dat U nu, vanuit de zaal, zult stellen. Mag ik U dus verzoeken uw keuze nu kenbaar te maken?

x Kunt U iets zeggen over de Christus en de omnicreatieve sfeer, waaruit hij stamt? Wat kunnen wij als kleine groep doen met de Christusgeest?

- Laten wij dit dan eerst maar eens bij de kop nemen.

C H R I S T U S

Wanneer wij ons af gaan vragen, wat de Christus of de Christusgeest eigenlijk is, zitten wij al fout. Ik meen, dat wij niet mogen stellen, dat de Christus een entiteit is, zoals wij dit beschouwen.

Wanneer wij het goddelijke geheel bezien, zo bestaat er binnen dit geheel een harmonische factor. Deze werkt op ons zodanig uit, dat wij deze Christus of Christusgeest noemen.

Zover wij in de geest dit kunnen overzien - er is dus enig voorbehoud - is dit een directe functie van het goddelijk zelf. Waarom die functie zo bestaat, is een raadsel, zoals veel van datgene, wat wij God noemen, of de eigenlijke scheppingskracht, voor ons een raadsel blijft. Wel weten wij, hoe die Christusgeest ongeveer werkt.

Deze kracht is alomvattend en schijnt ontleend te zijn aan de wetten van harmonie, die het geheel van de ons bekende kosmos beheersen. Zoals u weet, betekent de wet van harmonie of evenwicht niet, dat er geen discord, verschil van meningen en uitingen kan bestaan.

De wetten van harmonie zijn in feite gebaseerd op een voortdurend polarisatie, die zó plaats vindt, dat toch een voortdurend evenwicht bereikt kan worden.

Bezie je harmonie en evenwichtigheid als werking, dan blijken zij voor ons een eenheid te vormen. Alle gelijke waarden en vergelijkbare vormen zijn binnen de wet van evenwicht als een eenheid te beschouwen. Maar die eenheid moet dan ook in die krachten, voorwerpen, wezens, gerealiseerd worden.

Wanneer wij christusgeest in stoffelijke termen trachten te vertalen, zo zijn wij er zeker niet ver naast, wanneer wij haar werking uitdrukken in de regel: Hebt uw naasten lief gelijk uzelve. Waarbij de nadruk valt op gelijk en dus niet beantwoord kan worden aan de regel, wanneer je anderen meer liefhebt dan jezelf.

Trouwens: het is een gek, die anderen meer lief heeft dan zichzelf, tenzij hij daarin voor zich een vervulling vindt. Want dan zal zo iemand zichzelf niet op de juiste waarde weten te schatten, of hij kent zichzelf zo goed, dat hij zichzelf haat. En in dit laatste geval heeft zijn naastenliefde ook niet veel zin.

Harmonie is in feite dus eenheid, maar dan wel een eenheid in verscheidenheid. Het is geen drang tot gelijkvormigheid, maar een scheppend beginsel, waarin het geheel van het zijnde voortdurend wordt uitgedrukt door delen van het geheel, die elkaar aanvullen - ook wanneer zij vanuit een meer beperkt standpunt mogelijk met elkaar schijnen te strijden.

Een voorbeeld geeft ons de natuur. Hier heerst het recht en de wet van de sterkste. De zwakken zijn altijd weer het slachtoffer: de omstandigheden zijn ook zo, dat de sterkeren zich altijd weer kunnen handhaven.

Een mens zou dit als niet harmonisch zien. Maar vanuit de kosmos gezien is het niet disharmonisch, daar het bij de eenlingen altijd maar gaat om de uiting van een geheel en niet om de essentie daarvan.

Wanneer wij zorgen, dat de uiting van dit geheel steeds beter en veerkrachtiger wordt, steeds meer op ideale wijze de essentie in vorm kan vertegenwoordigen, is dit geheel in overeenstemming met de wetten van evenwicht en harmonie, zelfs wanneer eenlingen daardoor in hun stoffelijke vorm zullen worden uitgeschakeld.

In vergelijkbare termen dient u de naastenliefde te bezien. Dat is geen halfzacht gedoe, zoals de Christusgeest niet bepaald een halfzachte geest kan zijn, waarvan de functie bepaald wordt door hulp juist aan de minderwaardigen.

Zeker, de mensen hebben van de Christus een soort halfzachte natuur gemaakt. Maar in feite is juist deze liefde keihard en in overeenstemming met alle regels van de harmonische wetten in het al.

Daar deze kracht, juist omdat zij zo hard is, gelijktijdig een binding tussen de delen van de schepping op meer bewuste wijze mogelijk maakt, wordt zelfs, wanneer sprake is van een schijnbare verschuiving van de relatie tussen de delen van het geheel, toch het evenwicht van het geheel steeds weer nadrukkelijk bevorderd en behouden.

Indien je het werken van de Christus in de schepping

zou moeten uitbeelden, zou je dit volgens mij het beste als volgt kunnen stellen: De kosmos zelf is een weegschaal. Op beide schappen liggen korrels zand, die elk op zich weer kunnen staan voor rassen, soorten enz. Nu is de Christusgeest het plastic zakje, waarin die zandkorrels bijeen worden gehouden, zodat zij een eenheid vormen en niet weg kunnen vallen van de weegschaal, of op enigerlei andere wijze het evenwicht verstoren of teniet doen.

Indien u dit kunt volgen, zal voor een mens de volgende vraag ongetwijfeld luiden: Wat kun je daarmee doen? Wat een zeer menselijke vraag is, want je zou eerder volgens mij moeten vragen: wat kan de Christusgeest met ons doen?

Voor ons is de Christus natuurlijk gepersonifieerd. Wij kennen daaraan een persoonlijkheid toe, die echter ten hoogste een klein deel van de werkelijkheid weer kan geven.

Indien wij spreken van Christus Jezus, zo geven wij in feite daarmee aan, dat Jezus de vertegenwoordiger is van de Christus, zonder daarmee echter gelijktijdig te mogen impliceren, dat Jezus nu alleen de Christus is met uitzondering en uitsluiting van alle andere mogelijkheden. Of er meer vormen of wijzen zijn, waarin die Christus op onze werelden of elders gestalte heeft gekregen, weten wij eenvoudig niet.

Dank zij de personificatie, die wij van de Christusgeest kennen, hebben wij echter wel een beeld van hetgeen deze kracht voor ons kan betekenen. Dat is wel een menselijke betekenis.

Indien wij aannemen, zoals ik doe, dat de Christusgeest een kosmische waarde is, een directe eigenschap van het grootscheppend vermogen, dan is het ook duidelijk, dat die Christus overal aanwezig zal zijn. Op elke planeet, waar maar leven mogelijk is, zal b.v. een voor dat leven bevatbare uiting van de Christusgeest voorkomen. De Christus is daar in een aangepaste vorm kenbaar.

Dus anders dan bij de mensen en zeker niet in een vergelijkbare personificatie, maar eerder als een uiting van een kracht, die de eenheid voortdurend bevordert en in stand houdt en bovendien het bewustzijn van die eenheid steeds meer tracht te doen ontwaken in alle vormen en waarden, die te samen het geheel vormen.

Wanneer wij met die kracht te maken hebben, zal zij ons in de eerste plaats doen beseffen, dat wij niet alleen staan. Wij zijn zowel als mens als in de geestelijke sfeer toch wel wat egocentrisch georiënteerd en zullen daarom allereerst de betekenis van deze kracht voor ons eigen wezen beseffen.

Daarnaast leren wij uit deze kracht, dat wij niet alleen maar rechten hebben, b.v. op de liefde van anderen, maar dat wij allereerst zelf de eenheid, de binding, de liefde enz. moeten erkennen en vanuit onszelf waarmaken.

Het is onze erkenning van onze mogelijkheid en functie in het geheel van het bestaan, waardoor wij ook bewuster de kracht van de Christus kunnen gaan beleven. Daarbij is deze kracht, ongeacht de uitingen, die voor ons haar werken nu weergeven, ook door ons niet te beperken tot een bepaalde sfeer, wereld of vorm.

Overal, zover er een kenbare schepping is - wat voor ons gaat tot de sferen van het verblindende licht toe - is

de kracht of werking, die wij Christus noemen, tegenwoordig. In elke sfeer zal deze kracht werkzaam en kenbaar zijn. Voor ons is de Christus dus niet alleen maar een lering, een mentaliteit, of innerlijke beleving, een pogen innerlijk de eenheid met het al te ervaren. Christus betekent voor ons veel meer.

Hij is voor ons gelijktijdig de sleutel tot alle krachten die in ons bestaan en die wij normalerwijze niet erkennen en de sleutel tot alle sferen en werelden, waarin de Christus immers evenzeer werkzaam is.

De krachten uit alle sferen en werelden kunnen door het besef van de Christus in ons geactiveerd en werkzaam worden. Wij zullen vanuit de Christus dan ook kunnen genezen, profeteren en wat dies meer zij. Ik zeg profeteren. Er zijn heel wat mensen, die van de Christus in de eerste plaats willen profiteren. Maar dat is weer iets anders en loopt steeds weer ergens mis.

Een deel van uw onderwerp stelde de vraag, hoe een klein groepje met de kracht van de Christus iets kan doen. Mijn antwoord luidt: door te beseffen, dat je als klein groepje in feite niets bent. Je bent alleen maar deel van een groter geheel, of je dit nu wilt en aanvaardt of niet.

Op het ogenblik, dat wij de kleine groep als iets bijzonders gaan beschouwen, uitverkorenen, wijzen enz., scheppen wij een grens in onszelf. De Christus is dan voor ons geen werkelijkheid meer, ook al zullen wij innerlijk nog bepaalde gevoelens beleven, die wij dan Christus noemen en mystieke ervaringen kennen.

Zo dit al mogelijk is, wij komen in geen geval meer tot het werken met de kracht, die die Christus in feite, ook in ons, vertegenwoordigt. Beseffen wij, dat wij alleen in harmonie kunnen functioneren, als groep of eenling, wanneer wij steeds beseffen een deel te zijn van een geheel, dat in de huidige vorm voor ons allereerst mensheid heet, dan bereiken wij ook wel iets.

Maar dan is onze besteving niet in de eerste plaats gericht op bomen, bloemen, hondjes, katjes e.d., maar op de mens. Want tot die mensheid behoort je in eigen besef in de allereerste plaats. De mensheid is de eenheid in het totale evenwicht, waarbinnen jouw wezen op dit ogenblik existeert.

Zeg dan: in mijn erkennen van mijn eenheid met de gehele mensheid tracht ik de kracht van de Christus, die ik in mij wil proberen te beleven en waar te maken, uit te dragen. Het is datgene, wat wij vanuit onszelf aan anderen schenken; datgene, wat wij aan waarheid en waardigheid ook in anderen leren erkennen, waardoor voor ons de Christuskracht een levende werking wordt.

Hoe duidelijker wij onze eenheid met het geheel en de kracht in onszelf leren erkennen, hoe beter wij ook in staat zullen zijn de kracht in ons buiten ons duidelijk en onmiskenbaar uit te drukken.

Rest ons de vraag, of die Christus binnen het totaal zijnde dan dus iets anders is dan een kracht en openbaring, die alleen tot de mensen gericht is. Mijn antwoord is: natuurlijk. De Christusgeest is in alle dingen.

Het volgende is zeker niet als sacrilege bedoeld, al zal het sommigen zo klinken. Ik geloof, dat er op eigen gebied en binnen eigen begripsmogelijkheid wel degelijk ook een verlosser is voor de katjes, honden, koeien enz. Mogelijk bestaat een dergelijke kracht evenzeer voor de lindeboom, de eik, de tarwe, de gerst e.d. Want ook dezen zijn delen van een eenheid, die evenals al het andere voor hun bestaan van delen van het bestaande rond hen afhankelijk zijn.

Maar voor ons is de Christus in de eerste plaats de kern, de ziel van de mensheid. Wij kunnen niet uitgaan van een Christusgeest, die in alle dingen gelijkelijk aanwezig is, wanneer wij niet gelijktijdig beseffen, dat de Christus, die voor ons beleefbaar is, een kracht in de mensheid is, de kracht van evenwicht, de kracht van datgene, wat men met een mooi woord wel goddelijke liefde pleegt te noemen.

Tracht, waar je ook ben en wat je ook bent, steeds te beseffen, dat alleen iemand, die niet slechts voor zich eist en vraagt, alleen hij, die niet alleen voor zichzelf werkt en vecht - zelfs wanneer het om eigen zaligheid zou gaan - de Christus waar kan maken vanuit zich.

Het is dus niet zo, dat een mens hiertoe zal zijn uitverkoren door een leerstelling en geloof, maar hij zal tot dit beleven van en uitgaan van de Christus zijn uitverkoren door zijn gedrag.

Een dergelijke uitverkiezing - want zo ziet de mens dit dan - betekent verder niet, dat je meer of beter bent dan een ander. Het betekent in feite alleen maar, dat de werking van die zelfde kracht in anderen voor jou nog steeds een gesloten boek blijft.

Mogelijk bestaat er een predestinatie in het geheel van de kosmos, maar zover ik kan zien, bestaat er geen predestinatie, die zegt, dat u in zult gaan tot het koninkrijk der hemelen en anderen niet. Er is geen enkele kracht, die zeggen kan, dat de Christus zich hier wel en daar niet zal manifesteren. Het is altijd weer ons eigen besef, leven en bewustzijn, waardoor wij bepalen, of de Christus voor ons een levende kracht zal zijn danwel niet.

Ook is het niet belangrijk, dat wij die kracht dan Christus noemen. Belangrijk is slechts, dat wij de verbondenheid, die in deze kracht gelegen is, voor onszelf beleven en tot uitdrukking brengen.

In het geheel van de schepping zullen alle delen, die zich bewust zijn van deze bindende kracht, een vorm krijgen, die steeds meer het kosmische ideaal benadert, een vorm, die ook steeds meer alle werelden en sferen met elkaar zal verbinden.

Ook hier is datgene, wat wij Christus noemen, een bindende kracht en betekent het een verdwijnen van grenzen. Het is voor ons in feite mede de erkenning van het onbegrensde. Dit kun je mogelijk het beste op menselijke wijze uitbeelden met de woorden van Jezus zelf, die stelt: Het koninkrijk Gods is in uzelve, maar gelijktijdig ook leert: In het huis van mijn Vader zijn vele woningen.

Wij behoeven niet gelijk te zijn, maar wij dienen één te zijn in God. Dat is Christus'kracht, de werkelijke harmonie. Zoals wij moeten leven vanuit de kracht, die in ons bestaat en vanuit die kracht puttende dienen te werken en

te leven.

Hebt u commentaar?

x U vertelde, dat in de natuur het recht van de sterkste geldt. Bij de mensen worden zwakken door doktoren opgevijzeld enz. Is dit dan tegen de natuur in, of is dit het lot van de mens?

- Het is niet tegen de natuur, maar je kunt volgens mij al evenmin stellen, dat dit dan het lot van de mens is. Je moet het als volgt bezien:

Wanneer er een zwakkere is, zo zullen de sterkeren die zwakkere beschermen, zolang als dit mogelijk is. Maar de zwakke zal aan zijn eigen zwakheid ten gronde gaan op het ogenblik, dat grotere en sterkere krachten werkzaam zijn, die degenen, die rond hem zijn en hem beschermen, aan kunnen.

Neem b.v. de kudde. De kudde had altijd wel zwakkeren en kalfjes bij zich, maar eiste van dezen wel, dat zij het tempo van de kudde zou den volgen. Dreigde er gevaar, dan kende de kudde deze opstelling: De oude en sterke stieren voorop als een aanvalswig. Langs de flanken van de kudde de jongere stieren. Daarachter de oudere vrouwtjes. In het midden daarvan dan weer de jongeren, die zwakker waren, zoals mannetjes en vrouwtjes, die nog niet geslachtsrijp zijn b.v. Geheel binnenin de kudde dan de moeders, die zogen met hun kalveren.

Dat betekende dus, dat het geheel de zwakkeren wel degelijk probeerde te verdedigen. Gelijkzeitig betekende het, dat, wanneer de sterkeren het gevaar niet aankonden, de zwakkeren toch de grootste kans hadden het eerst als slachtoffer daarvan te vallen.

Voor de mensheid geldt ongeveer hetzelfde. Dus wanneer iemand zwak is, moet je deze niet aan zijn lot overlaten. Maar aan de andere kant moet je ook stellen: wij hebben een bepaald tempo, een bepaalde taak. Zolang tempo en taak dit toelaten, terwijl wij ons kunnen handhaven tegenover de omgeving, is het onze plicht ook voor de zwakkeren te zorgen.

Maar dit betekent dan wel gelijkzeitig, dat wij niet de mensheid mogen afremmen, omdat er een aantal mensen zijn, die het ontwikkelingstempo van die mensheid niet bij kunnen benen.

Voelt u de nuance? Het is waanzin, wanneer men b.v. stelt: onderwijs is zo moeilijk voor een groot aantal kinderen, dat wij het geheel om hunnentwille maar gemakkelijker moeten maken. Dit is kolder, omdat je daarmee voor degenen, die meer kunnen, de mogelijkheid wegneemt om op te groeien tot dat, wat zij kunnen zijn.

Indien men de zwakkere boven allen voortrekt, wordt het een gevaarlijke zaak. Want dan kom je op de duur zover, dat je de gehele mensheid op gaat offeren om een groep zwakkeren te helpen, die zonder de anderen toch niet in staat zullen zijn zichzelf te handhaven.

Zorg voor zwakkeren en medelijden zijn menselijke eigenschappen, maar dienen niet te overheersen boven het behoud van de gemeenschap. Wanneer er vroeger in een plaats een pestilentie was uitgebroken, sloot men een gehele stad vaak eenvoudig af en liet niemand daar meer in of uit. Niet, dat de mensen geen naastenliefde kenden. Er waren mensen, die besloten het lot van de zieken te delen en de stad betraden om voor zieken te zorgen en doden te begraven.

Men wilde wel degelijk helpen, zover dit redelijk mogelijk was. Maar zelfs de verplegers, die zich in de voor hen gevaarlijk stad waagden om anderen te helpen, beseften zeer wel, dat het niet mogelijk was een ieder de kans te geven de stad te onvluchten, want dit zou ten koste kunnen gaan van een groot aantal mensen en mogelijk vele steden.

Reeds toen beseften men, dat je in dergelijke gevallen een keuze moet maken. In de kracht van de Christus, de kracht van de harmonie, dien je als mens een dergelijke keuze ook wel degelijk te maken. Er komt een ogenblik, dat je de moed moet hebben om te stellen: laat deze mens sterven, opdat de anderen verder kunnen leven.

Overigens komt iets hiervan ook zijdelings in het verhaal van Jezus' leven tot uiting. Wanneer Jezus iedereen zou hebben genezen, zou het anders zijn. Maar nu rijst steeds weer de vraag, waarom Jezus sommige mensen wel geneest en anderen niet.

Wij kunnen natuurlijk stellen, dat hij dit niet deed, omdat hij daartoe niet in staat was. Maar gezien het geheel van Jezus' leven lijkt het mij juist te stellen, dat Hij alleen daar de volledige christuskracht tot uiting kon brengen, waar dit nuttig was voor het geheel, zonder zich daarbij af te vragen, of de genezing van een enkele mens te midden van vele zieken niet voor de anderen een enorme teleurstelling en belasting betekende.

Neem die zaak bij de vijver, waarin op een bepaalde dag telkens weer een engel neerdaalt. De eerste, die dan in het water komt, wordt genezen. Jezus geneest hier een enkele man, die niet in het water kan komen.

Dus laat Jezus al die anderen met hun ziekten rustig verder gaan, zoals het was. Waarom werd deze ene mens dan genezen? Indien u het mij vraagt niet omentwille van die ene mens, maar om duidelijk te maken aan een ieder, dat genezing niet gelegen is in de aanvaarding van een plaatselijk mirakel, maar in de aanvaarding van 'n bepaalde kracht.

Met dergelijke voorbeelden kan ik nog even doorgaan. Wilt u dit maatschappelijk uitdiepen, zo kunt u zeggen: het is de plicht van de mensheid degenen, die voor die mensheid het meeste betekenen, zódanig te beschermen, dat zij inderdaad het maximum aan geestvermogen, kracht en wezen op kunnen brengen en zo al het voor hen mogelijke inderdaad kunnen bereiken.

Dit is de plicht van de mensheid, zelfs wanneer dit op een gegeven ogenblik ten koste zou gaan van meerdere zwakkeren. Maar let wel: zo handelen is alleen verantwoord, wanneer je beseft, wat je doet. Het is niet zo, dat ik stel, dat Jezus heeft geleerd, dat je de zwakkeren maar moet laten ondergaan, omdat dan de rest als vanzelf wel in orde zal komen.

Een mens, die zijn leven ziet als het werkelijke bestaan - wat het godzijdank niet is - kan eenvoudig een ander niet ter dood veroordelen, zolang er nog een kans is hem te helpen. Hij kan niet iemand tot blijvende ellende veroordelen, zolang er een kans is die ellende te doen afnemen. Want met zijn besef mag en kan hij niet anders reageren.

Maar wanneer een mens meerderen tezelfder tijd zou moeten helpen en hiertoe niet in staat is, zal hij zijn keuze bewust moeten bepalen: enkelen zijn zeer zwak, anderen hebben meer mogelijkheden. Het is dan zijn taak allereerst degenen te helpen, die het sterkste zijn, die de beste mogelijkheden hebben. Eerst daarna zal hij, indien dit voor hem nog mogelijk is, de zwakkeren helpen.

Hoe moeilijk een dergelijke keuze ook is en hoezeer je in werkelijkheid die keuze vaak ondanks jezelf zult moeten maken, dit is de juiste weg.

Is dit u een voldoende beantwoording?

En de lijdensweg, die de zwakkere dan moet gaan, met altijd weer pijn, een niet aangepast zijn aan onze z.g. normale wereld enz.?

Daar komt u me even met een probleem. En de wijze, waarop u dit stelt, roept de vraag op, wie er nu eigenlijk in het gekkenhuis zitten, de wezenlijk verstandigen of de anderen. Ik geef toe, dat je, wanneer je naar de rest kijkt, wel eens de neiging zult hebben aan te nemen, dat de verstandigen binnen zitten. Maar dat gaat toch wel even te ver.

Maar wat uw vraag betreft: U kunt niet nagaan, wat die lijdensweg in wezen betekent. U kunt niet bepalen, wat de vervreemding van de wereld voor oorzaak heeft en welke de konsekwenties daarvan zijn voor de persoon in kwestie.

U kunt alleen het lijden trachten te verlichten, zover uw mogelijkheden daartoe reiken en zolang u daarvoor geen anderen, voor wie u mogelijk meer zoudt kunnen doen, in de steek behoeft te laten.

Wanneer wij naar de redenen voor lijden zoeken, kunnen wij o.m. uitgaan van karma, waarbij de keuze van het lichaam bepaald wordt door de voorafgaande ervaringen en die keuze bewust of onbewust zo wordt gedaan, dan zij volgens menselijk standpunt verkeerd is.

Wij kunnen verder spreken over degenen, die in de geest een zeer hoog besef bezitten en dit lijden, of niet aangepast zijn in de stof, mogelijk nodig hebben om zo nog meer innerlijk licht te kunnen verwerven. Wij kunnen zelfs denken aan degenen, die lijden op aarde aanvaarden, omdat zij hierdoor anderen op aarde geestelijk of stoffelijk kunnen helpen.

Iets, wat Jezus uiteindelijk ook heeft gedaan tijdens zijn leven en sterven op uw wereld, terwijl ook van andere grote geesten bekend is, dat zij beperkingen en lijden hebben aanvaard, omdat dit voor hen de beste wijze was om anderen te helpen.

Daarom kun je niet zeggen, dat alle lijden in de wereld nutteloos of zinloos moet zijn. Sta mij toe hieraan een opmerking toe te voegen: Help waar je kunt, maar lijd niet onder het feit, dat je niet meer kunt doen, dan voor jou mogelijk is. Waar lijden is en je kunt ingrijpen, werk met al je krachten. Waar je toch niets kunt doen, kun je beter verder gaan en zoeken naar een taak, die je wel aankunt. Blijf in ieder geval niet lang treuren, wanneer je iets niet tot stand hebt kunnen brengen.

Waarmede wij dit onderwerp wel hebben afgehandeld voor heden en wij over kunnen gaan naar een volgend punt. Er lag, als ik mij niet vergis, nog een mooi onderwerp voor mij klaar. Heette dat niet :

Wat een moeilijke zaak wordt. Want wat is de zin van de psychiatrie? In de meeste gevallen is zin en doel niet een werkelijk genezen van de psyche van de patient - waar dit gemeenlijk niet te bereiken is -, maar eerder een aanpassen van de patient in gedrag en denken aan de algemeen heersende normen, tot zijn afwijking binnen de afwijkingen van het geheel niet meer opvalt.

Neem mij niet kwalijk, dat ik dit zo stel, want zo is het uiteindelijk toch. Zie je nu, hoeveel werk hieraan besteed wordt, lijkt het meestal onzin. Want wanneer de zin van de psychiatrie is gelegen in een aanpassing aan de maatschappij zonder meer, is zij volgens mij onzinnig.

Er zijn immers zovele mensen in de maatschappij, die zich daaraan niet werkelijk aan kunnen passen. Je zou zelfs kunnen zeggen, dat de maatschappij grotendeels bestaat dank zij het feit, dat de meeste leden van de gemeenschap niet werkelijk aangepast zijn aan datgene, wat als de maatschappij wordt gepresenteerd.

De vraag, die hierdoor reeds rijst, betreft de zinrijkheid van het psychiatrisch werken en de zinrijkheid van de stellingen, waarop zij zich baseert.

Neem onze vriend Sigismund, die het eerste Freud der psyche was. O, hij was geen slechte peer, dat niet. Maar kijk eens naar 's mans eigen persoonlijkheid. Hij is een wat verwrongen persoonlijkheid met een aantal aberaties, die grotendeels op sexueel vlak liggen. Hij heeft o.m. problemen t.a.v. zijn ouders en zijn zuster.

Wanneer Freud op een gegeven ogenblik iets van zichzelf in een ander herkent, gaat hij redeneren en stelt, dat de dromen de innerlijke werkelijkheid weergeven. Logischerwijs neemt hij daarbij aan, dat sexuele problemen het onderbewustzijn van alle mensen zullen beheersen.

Hij komt tot duidingen, die alle min of meer sexueel zijn. Wat voor sommige heren soms onaangenaam zal zijn, zoals de uitspraak van een volgeling van Freud, die stelt: de sigaar is in feite een vervanging voor de moederborst en zal dan ook voornamelijk gerookt worden door mannen, die voelen, dat zij tekort komen in geborgenheid en liefde...

Hoor ik dergelijke schijnbaar voor een ieder geldend geachte uitspraken, dan voel ik dit aan als onzin. Ik meen dan ook, dat de onzin in psychiatrie en psychologie voortkomt uit de neiging van psychologen en psychiaters om bepaalde lievelingsstellingen ad absurdum door te voeren, zonder ooit rekening te houden met de mogelijkheid, dat andere oorzaken voor een verschijnsel of kwaal bestaan.

Het is een wat zonderlijk terrein. De psychologie houdt zich, zoals wij allen weten, bezig met de verborgenheden van de menselijke geest en tracht te komen tot een ontleding van de menselijke drijfveren, zowel als van het gevoelsleven van de mens, diens neigingen en werkelijke capaciteiten.

De psychiatrie tracht fouten, die in het gedrag en denken van de mens op de een of andere wijze zijn ontstaan, op de een of andere wijze onschadelijk te maken.

De psychiatrie zelve heeft getracht een benadering op te bouwen, waarbij de mens zichzelf konfronteert met de inhouden van het onderbewuste. Wat mooi is, maar alleen wel erg lang duurt. Vandaar dat je bij een psychiater beter een jaarabonnement kunt nemen, want een behandeling in een of twee keer is - ook volgens de stellingen van de psychiatrie - toch niets waard.

Wanneer ik zoveel tijd nodig heb om een enkele mens bewust te maken van zijn innerlijke problemen, rijst mij de vraag, of er geen andere, kortere wegen bestaan langs welke je de mens met zijn onderbewuste inhouden kunt konfrontereren.

De psychiater zal bezig zijn langzaam maar zeker schil na schil, of hij een ui pelt, alle buitenkanten van de herinneringen weg te nemen, tot hij een punt bereikt, waarop de patient zelve een grote afweer begint te vertonen. Waarop de waardige heer stelt: nu hebben wij het knekelhuis bereikt, hier ligt de oorzaak van de gedragsafwijking.

Wanneer ik iemand, overigens onder toezicht en op de juiste wijze, een voldoende dosis LSD toedien, bereik ik dit eerder. Vooral wanneer ik hem suggereer, dat hij zijn belevingen moet vertellen. De patient zal dit gemeenlijk dan ook in voldoende mate doen, daar hij in die toestand nogal suggestibel is.

Ik zal dan als vanzelf te horen krijgen, wat er leeft in die persoon. Maar gelijktijdig neemt de LSD bepaalde remmingen weg. De kans is dus groot, dat de patient een duistere trip maakt. Indien de begeleider - psycholoog of psychiater - in staat is steeds weer in voldoende mate de suggestie te geven, dat dit toch niet zo erg is, dat er voor dit alles een tegenwicht in het ik bestaat; krijgen wij een effect van genezing, dat anders eerst na zeer langdurige behandeling bereikbaar is.

Toch zijn de deskundigen op deze wijze van behandelen zeer tegen. Ik vraag mij af waarom. Men zegt, dat LSD gevaarlijk is. Goed, moedderkoren is ook gevaarlijk, andere medicijnen eveneens, zelfs een overmatig gebruiken van asperine is, behalve schadelijk voor het lichaam, ook niet bepaald goed voor sommige verstandelijke faculteiten van de mens. Er wordt echter toch zo enorm veel gewerkt met op zich zeer gevaarlijke geneesmiddelen.

Is misschien de reden, dat men vreest, dat in een of twee zittingen dan alles bereikt zou kunnen worden, wat nu een behandeling van jaren vergt? Is het mogelijk het denkbeeld, dat de psychiater van een priesterlijke vaderfiguur zou worden vernederd tot een technicus, wat dit verwerpen van de LSD-therapie veroorzaakt?

Wanneer ik zie op welke wijze menige psychiater en psycholoog zijn patienten meent te moeten benaderen, zo krijg ik het gevoel, dat hij in de behandeling zelf een grote vreugde ontleent aan zijn gevoel van meerwaardigheid, die hij zo kan manifesteren. Dit ongeacht de verschijnselen van uitputting, die dergelijke zittingen ook bij de psychiater achter kunnen laten.

En waarom zouden wij dan ook niet kunnen stellen, dat de psychiater, juist door zijn neiging alleen op een enkele zeer bepaalde wijze te werk te gaan, eveneens een

aberratie t.a.v. de werkelijkheid vertoont? Waarbij dus een psychiatrische aanpassingsbehandeling voor de psychiater in vele gevallen hard nodig blijkt te zijn.

Vergeef mij. Ik wil geen psychiater hier tot onaanvaardbaar of onaangepast persoon verklaren. Ik vraag mij echter sommige dingen toch wel af. Zo vraag ik mij af, waarom wij zo zelden teams tegenkomen, waarin alle takken van de geneeskunde samenwerken. Ik vind het n.l. onzin, dat een psychiater in vele jaren werk vaak een kwaal ongedaan zoekt te maken, terwijl door een goed onderzoek door een internist en behandeling en bijstand van eventuele andere specialisten de genezing beter en in kortere tijd bereikt zou kunnen worden.

Men zou een samenwerking tussen fysieke controle, medicijnen, lichaams oefeningen en psychische hulp tot stand moeten brengen. Inderdaad, ik pleit hier voor de psychosomatica.

Ik ben n.l. van mening, dat psychiatrie eerst reden van bestaan heeft, wanneer zij optreedt als begeleiding van een behandeling van het lichaam. Ik geloof, dat de psychologie uit haar ivoren toren moet klauteren en eindelijk eens dient te gaan beseffen, dat zelfs menig geval in psychiatrische inrichtingen beter genezen kan worden, wanneer men zowel psychische als zuiver somatische behandelingen in samenwerking en samengaan zou toepassen.

Ik wil nog verder gaan stellen, dat in de huidige opvattingen van de psychiatrie men veel te veel uitgaat van de verklaarbaarheid van de afwijking en niet uit gaat van de aanvaardbaarheid van het daaruit resulterende gedragspatroon voor allen. Waardoor men maar al te vaak ook geen aandacht besteedt aan zuiver lichamelijke oorzaken, die voor bepaalde gedragsafwijkingen een overwegende rol spelen.

Hebt u tot zover commentaar? Niet, dan kom ik tot punt twee. De psychiater houdt zich bezig met de menselijke geest. Maar hoe komt deze deskundige er dan toe tot de gemeenschap te zeggen, dat zij bepaalde vormen van afwijkend gedrag maar dient te tolereren?

Laat mij een zeer eenvoudig en waar voorbeeld geven: Niet zolang geleden werd in New York een jonge man van rond 26 jaar gearresteerd. Dit jonge mens had, naast een aantal berovingen, t.m. 6 bewezen moorden op zijn geweten.

Toen deze jonge man gearresteerd werd, riep hij onmiddellijk uit: Jullie kunnen mij toch niets doen, want ik ben gek...

Wie is er nu gek? Die jonge man soms? Volgens mij is de onaantastbaarheid, die men in een psychische afwijking meent te kunnen vinden, eerder het gevolg van een gek zijn bij anderen.

Tot de psychiaters wil ik zeggen: ik ben het met u eens, dat een patient zo goed mogelijk geheroriënteerd moet worden in de gemeenschap. Maar heeft de heroriëntatie binnen de gemeenschap wel enige zin, wanneer die gemeenschap daarvan voortdurende schade ondervindt en mogelijk waardevolle delen van die gemeenschap daaraan ten gronde moeten gaan?

Wanneer je een andere gemeenschap wenst, best. Maar dan moet het gezonde deel van die gemeenschap die veranderingen tot stand brengen en moeten de regels, die die gemeenschap dan

stelt, nog steeds voor alle leden van die gemeenschap gelden zonder uitzondering op grond van affect, niet toerekenbaarheid enz. Indien een gemeenschap regels stelt, zo betekent het een aantasting, wanneer bepaalde personen boven of buiten die regels worden gesteld, zelfs wanneer zij minder toerekeningsvatbaar zijn.

Het is onzin, om niet te zeggen krankzinnig, wanneer men iemand, die tegen de regels van een gemeenschap zondigt door b.v. habituele diefstal, verkrachtingen e.d. niet op te sluiten, maar in een open instituut te gaan verplegen, omdat de arme ziel nu eenmaal verminderd toerekeningsvatbaar is.

Zolang in een gemeenschap wordt gesteld, dat je lichaam je eigen bezit is, zodat je zelf mede moogt beslissen, wat daarmede gebeurt en eigendommen onvervreemdbaar zijn, tenzij de gemeenschap als zodanig dezen opeist, zal men alle maatregelen moeten treffen om ook degenen, die het daarmede niet eens zijn of een afwijking hebben, te dwingen zich aan die regels te houden.

Wanneer u zegt, dat die mensen ziek zijn en een verzorging nodig hebben, zo is mij dit best. Maak dan een gevangenis, waarin zij verpleegd kunnen worden tijdens hun ondergaan van hun straf en ontsla hen niet, voor zeker is, dat hun gedrag voortaan meer aan de normen zal zijn aangepast. Onttrek deze mensen echter in geen geval aan de consequentie van hun daden. Dit is voor hen zelve niet goed, het is voor de maatschappij zelfs vaak noodlottig.

U kunt nu tegenwerpen, dat er zoveel te goeder naam en faam bekendstaande psychiaters en psychologen zijn, die stellen, dat wij met deze tere beschadigde zieltjes rekening moeten houden. Mijn antwoord luidt dan: zolang die tere zieltjes rekening willen houden met de tere punten van anderen, is er niets op tegen hen tolerant te behandelen. Maar zodra zij weigeren dit te doen is, naast onderzoek van het lichaam en een poging dit te genezen, plus een onderzoek van hun psyche en een poging deze beter te oriënteren wel degelijk ook de bescherming van de gemeenschap tegen dergelijke personen noodzakelijk.

Op het ogenblik, dat iemand meent, dat een verminderde toerekeningsvatbaarheid gelijktijdig een soort recht inhoudt om ongestraft bepaalde dingen te doen, zo zeg ik dat dit onzin is.

Ik kan mij voorstellen, dat er onder u zijn, die het hiermede niet eens zijn en menen, dat deze mensen behoren tot de zwakkeren, waarvoor allen moeten opkomen. Maar hoe wilt u dan de mogelijkheid vinden voor de zwakkeren op te komen, wanneer u gelijktijdig de sterkeren alle kans ontnemt zich tegen hen te verdedigen? Om het eenvoudig te stellen:

Er zijn werkelozen in uw land. Dezen kunnen desondanks redelijk leven dank zij het bestaan van een volksverzekering. Maar de middelen van die verzekering moeten worden opgebracht door hen, die werken. Dit mag men niet vergeten.

Wanneer men nu steeds meer middelen gaat vengen van hen, die werken, om zo de werkelozen te onderhouden, komt er een ogenblik, dat voor die anderen hun werken niet meer zinvol is. En wanneer je allen werkeloos wordt, wie moet dan de gelden opbrengen, waaruit de WW wordt betaald?

Dit beeld begrijpen de meeste mensen nog wel.

Zoals men reeds vroeger placht te zeggen: je kunt geen geld uitgeven, wanneer dat er niet is. Maar dan zeg ik ook: Je kunt geen recht spreken, wanneer dit recht niet voor allen gelijkelijk geldt. Je kunt geen maatstaven hanteren, wanneer een mens door ontoerekeningsvatbaarheid e.d. zich aan die maatstaven straffeloos onttrekken kan.

Ik stel, dat iedere mens binnen de maatschappij het recht heeft als deel van die maatschappij een zo gelukkig en zo vrij mogelijk leven te leiden. Ik stel, dat bepaalde denkbeelden van psychiaters en psychologen, die juist de vrijheden van de mensen willen beperken om, naar zij zeggen, een juistere psychische ontwikkeling mogelijk te maken, dit niet terecht stellen en zich van de konsekwenties van hun standpunt maar zelden bewust schijnen te zijn.

Ik meen, dat de gemeenschap plaats moet hebben, voor /noemt wat men de geestelijk onvolwaardigen/. Ik meen, dat iemand, die wat minder verstand heeft - i .q. 60 tot 80 b.v. - het recht heeft als mens te leven tussen de andere mensen en daarbij ook zo gelukkig te leven, als voor hem maar mogelijk is, arbeid te vinden, waardoor hij in zijn leven betekenis en inhoud kan vinden.

Maar ik geloof niet, dat je daartoe terecht de eigen mogelijkheden tot ontwikkeling van anderen moogt beperken. Ieder zijn plaats binnen de gemeenschap, zo harmonisch mogelijk en zo gelijk mogelijk. Maar op het ogenblik, dat wij een klasse daaruit gaan afzonderen, protesteer ik ten stelligste.

Ik stel: het is zeer zinnig, dat men in de psychiatrie zoekt naar wegen en middelen om mensen, die op de een of andere wijze met zich of de gemeenschap in konflikt kwamen, weer innerlijke vrede en eenheid met de gemeenschap te laten hervinden.

Ik stel, dat het onzin wordt, wanneer men dit wil bereiken ten koste van die maatschappij. Zinvol is het, dat de psychiater op zijn wijze alles doet om zijn patient te begrijpen en deze te genezen. Ik vind het onzin, wanneer men, zoals ^{men} in bepaalde gevallen pleegt te doen, die psychiater een belangrijker functie toekent bij de rechtspraak dan eiser of verdediger. Dit is niet juist.

Ook hier iets, waarover u verder na kunt denken. Ik gaf u mijn mening. Hebt U kommentaar?

x U stelt, dat een mens zo gelukkig en vrij mogelijk moet zijn. Is dit wel te verenigen met werken?

- Op het ogenblik is dit natuurlijk een niet van realisme getuigende vraag. Want wij moeten toch wel voorop stellen, dat het gehele patroon van de maatschappij, dat door alle leden van die maatschappij nog steeds in stand wordt gehouden, gebaseerd is op een arbeidsverplichting, die - vanuit mij standpunt -, soms horigheid of zelfs een vorm van slavernij nabij kan komen.

Ik acht echter die relaties noodzakelijk, omdat de mens kennelijk nog niet begrepen heeft, dat arbeid iets anders is dan het werken voor geld. Ik geloof, dat op een ogenblik, waarop mensen bereid zijn elkander te helpen zonder daarvoor betaling te vragen, de verplichting tot arbeiden in de maatschappij steeds meer weg kan vallen.

Dan wordt werken een voorrecht, waarbij je jezelf meer

waar maakt door de wijze waarop je, met anderen te samen of voor anderen, werk verricht.

Op het ogenblik, dat de mensen deze geestelijke rijpheid bereikt hebben, zal men een maatschappij met arbeidsverplichtingen, zoals die nu bestaan, onaanvaardbaar gaan noemen.

Zolang degenen, die arbeid afwijzen, echter uitgaan van het standpunt, dat zij het recht hebben alle werkzaamheden te weigeren, terwijl anderen dan maar voor hen hebben te zorgen, is dit volgens mij toch geen juiste visie op vrijheid of de betekenis van arbeid.

Ik geloof, dat iemand het recht heeft om niet te werken, wanneer hij dit niet wenst te doen. Maar dit recht impliceert dan volgens mij ook het recht om te verhongeren, wanneer hij niet werkt.

Indien u het zo wilt stellen, ben ik het geheel met u eens, want arbeid kan inderdaad een beperking vormen van de persoonlijke vrijheid van een mens.

Stelt men echter: werken is volgens mij in strijd met de vrijheid van een mens, dus moeten andere mensen er maar voor zorgen, dat ik kan leven zonder voor mijn levensonderhoud te werken, dan protesteer ik, daar degene, die op deze wijze zijn eigen recht op vrijheid wil verdedigen, daarmee gelijktijdig de rechten en vrijheden van anderen aantast.

x Men bereikt met de huidige structuur een steeds grotere overproductie. Het is toch denkbaar, dat het niet werken dan ook een gehonoreerde functie zou zijn

- Zoals U dit stelt, klinkt het heel aardig. Maar het komt er dan eigenlijk op neer, dat u de niet konsumptieve factoren voor materiaalvernietiging, zoals die nu in b.v. oorlog plaats vindt, wilt omzetten in een consumptiedwang voor degenen, die niet productief werken.

Men wordt dan gehonoreerd voor zijn consumptie en dat zou, de mensen kennende, dan weer gepaardgaan op een verplicht worden in een te groot huis te wonen, minstens zoveel kostuums per jaar te verslijten, t.m. zoveel anderen goederen te consumeren. Die man moet zelf bepaalde hoeveelheden eten. En wanneer hij dan sterft aan vervetting, is dit een verzekeraar beroepsrisico, want consumeren is dan zijn werk geworden.

x Ik ga er van uit, dat volkomen niet-werken onmogelijk is voor een mens.

- U kunt daarvan uitgaan, maar wij zullen dat dan toch eerst nog eens moeten bewijzen. Indien u stelt, dat niet werken voor een mens niet mogelijk is, kent u kennelijk te weinig mensen. Indien u zoudt stellen: geen mens kan leven zonder enige bezigheid, dan ligt de zaak even anders.

Zien wij echter, hoe sommigen, die niet werken, trachten bezig te blijven, dan blijkt, dat die bezigheid gemeenlijk een destructieve kant heeft, die ongevoelzaamheid konsumerend werkt, maar gelijktijdig kosten verhogend werkt en zo voert tot een welvaarts- en vrijheidsbeperking bij degenen, wier goederen zij vernietigen.

Volgens mij kunnen wij bezigheid en werk niet als identieke begrippen behandelen, want zij omvatten niet precies de zelfde betekenis en inhoud.

Arbeid of werk is het verrichten van iets, wat voor iemand, hoe dan ook nuttig is. Men heeft mij wel eens kwalijk genomen, dat ik stelde: ik meen dat dit niet hier was - ik beschouw een groot deel van de ambtelijke bezigheden niet als arbeid.

Iemand werd toen erg nijdig. Mogelijk was hij ambtelijk aangelegd, of had hij zelf een dergelijke baan. Ik heb hem toen gezegd: U bent tegen een betrekkelijk hoog loon voortdurend bezig dingen te doen, die beter niet gedaan zouden kunnen worden, omdat, terwijl u dezen doet, u niets nuttigs tot stand brengt, maar wel daarmee mogelijk nuttige ontwikkelingen, die anderen nastreven, voortdurend belemmert.

Deze uitspraak geldt dus niet zonder meer voor elke ambtenaar, maar voor sommigen onder hen zal dit wel degelijk als geheel juist moeten worden beschouwd.

Zoals u reeds beseft, maak ik met een dergelijke redenering een wezenlijk verschil tussen arbeid en bezigheid.

Arbeid behoeft niet altijd productief te zijn in de zin van de productie - consumptie maatschappij, maar zal mogelijkheden of veranderingen tot stand moeten brengen, die voor meerderen van nut zijn en zonder deze arbeid niet of niet zo op zouden treden.

Er zijn heel wat mensen, die juist de arbeid, die voor anderen productief kan zijn, schuwen, omdat zij zich met een soort afkeer en verachting van de huidige maatschappij afwenden en niet beseffen, dat zij die maatschappij in feite weinig, maar hun mensen binnen die maatschappij zeer veel schade toevoegen door hun optreden.

Een probleem, dat mogelijk niet psychiatrisch, maar toch wel psychologisch benaderd zou moeten worden. Dan zien wij, dat de erkenning van de fouten in deze maatschappij vaak voert tot een algehele verwerping van de structuur van die maatschappij, wat dan gepaard gaat met de neiging op excessieve wijze van de mogelijkheden van die maatschappij gebruik te maken.

Ik verzet mij niet tegen de eerste twee verschijnselen, maar wel tegen het laatste. Daaruit blijkt n.l., dat de ontkenning eerder een ontkenning betekent van de persoonlijke relatie met de maatschappij en niet een werkelijke verwerping betekent van de structuur van de bestaande maatschappij, ook al zal men die verbaal misschien veroordelen.

x Het is alleen maar de vraag, of de eerste twee mogelijkheden te realiseren zijn zonder de derde!

- Ik meen, dat dit wel degelijk het geval is. Om een voorbeeld te geven: de boutique-mode is op dit ogenblik iets, wat nog industrieel geëxploiteerd wordt. Toch blijkt, dat de vele kleine bedrijfjes, die uit een soort liefhebberij kleren maken en daaraan dan ook nog iets verdienen, een grote trendverschuiving tot stand hebben gebracht.

Onder ons gezegd en gezwegen: zowel het duurder worden van de andere damesmode als ook de moeilijkheden in de konfektie-industrie overal optreden, zijn voor een groot deel hieraan mede te wijten.

Hier is dus, door eenvoudig op zelfstandige wijze deel te nemen aan de maatschappij, een keten verbroken, die een bepaalde macht betekende. Er is een trendverschuiving, maar op een bepaald gebied als gevolg hiervan ook een structuurwijziging gaande.

Soortgelijke verschuivingen zien wij langzaamaan optreden op het ogenblik, dat enkele groepen doktoren besloten in een gemeenschappelijke praktijk te gaan werken te samen met andere specialisten als b.v. tandartsen e.d., vooral omdat deze mensen niet in de eerste plaats nagaan, hoe zij het meeste van de fondsen los kunnen krijgen, maar hun aandacht vooral richten op een zo goed en rationeel mogelijk werken voor hun patienten.

Iets dergelijks zien wij ontstaan, wanneer jongere advocaten en rechtenstudenten opeens besluiten, dat iedereen recht heeft op rechtskundige raad en bijstand tegen redelijke vergoedingen en dat deze gegeven kan worden ook zonder dure kantoren en zeer hoge kosten. Hierdoor ontstaat eveneens een trendverandering, die de gevestigde structuur van de balie aan gaat tasten.

Op het ogenblik, dat wij dit bespreken, vindt reeds een aantasting zowel van de oorspronkelijke in zich besloten juridische kaste plaats, als een zij het wat geringere maar toch reeds doorwerkende aantasting van de onderlinge onfeilbare en hoogheilige kaste der medici plaats.

Een dergelijke verandering, die voor de maatschappij en een verandering in haar structuren van groot belang kan zijn, werd bereikt van onderaf en niet door hen, die niet willen werken, maar door degenen, die gezegd hebben: wij willen werken, zoals wij gevoelen, dat dit goed is. Wij verzetten ons niet tegen de bestaande maatschappij zonder meer, maar zoeken binnen die maatschappij die mogelijkheid van werken en ontplooiing te vinden, die volgens ons voor ons en anderen de meest juiste is.

Wanneer je dus even verder nadenkt, wordt m.i. duidelijk, dat een profiteren van die maatschappij niet nodig is, wanneer je maar kunt komen tot een voldoende trouw aan jezelf en eigen principes en enige vindingrijkheid, waarbij die trouw moet blijven bestaan, ook wanneer het je eens iets kost.

Een voorbeeld van een dergelijke trouw is b.v. de Washington Post. Deze mensen zijn feitelijk degenen, die de val van Nixon en indirect de terugtrekking uit Vietnam tot stand hebben gebracht. Maar hoe deden zij dit? Door afwijzen van de maatschappij, door acties? Geheel niet. Zij hebben alleen, ongeacht alle druk en erger, getracht getrouw datgene te zijn, wat zij voelden te moeten zijn: reporters, die het publiek naar waarheid voorlichten over al, wat gebeurt en het niet willen bedriegen.

En het was een vrouw, die daar de leiding had!

In het jaar van de vrouw wil ik mij van commentaar hierop onthouden, maar wil toch wel opmerken, dat het feitelijke werk verzet werd door mannen.

Maar na deze grap zullen wij aan de pauze moeten gaan denken. Wat mij spijt, want ik vond, dat u een heel interessant punt van discussie hebt aangesneden. Ik zal daarom de zaak af ronden.

Ik geloof in de noodzaak van een verandering in de maatschappijstructuur. Ik geloof, dat die structuur nooit beter kan worden, wanneer men tracht de mensen door dwang of intimidatie meer te binden.

Ik ben er van overtuigd, dat een zo groot mogelijke

handelingsvrijheid en eigen aansprakelijkheid voor een ieder binnen de maatschappij uiteindelijk voert tot een zo perfect mogelijke ontwikkeling van die maatschappij.

Ik ben er van overtuigd, dat men de huidige structuur nooit werkelijk zal kunnen wijzigen door politieke pressies. Ik ben er van overtuigd, dat men geen aanvaardbare wijzigingen in de gemeenschap tot stand zal kunnen brengen, wanneer men in zijn opzet uitgaat van rebellie en terreur. Mijn redenen hiervoor zijn de volgende:

De ervaring leert, dat een omwenteling, die langs politieke weg bereikt wordt, een omwenteling in termen wordt en niet de facto, alleen reeds, omdat elk politiek machts-instituut voordurend bezig zal zijn zichzelf in stand te houden en eigen macht te vergroten, waaraan men het maatschappelijk element en de mogelijkheid tot verdere ontwikkeling in feite ondergeschikt maakt.

Een werkelijke omwenteling door terreur lijkt mij al evenmin mogelijk, daar degenen, die zich verzette met geweld tegen gebondenheden, waaronder zij lijden, de neiging blijken te hebben, met geweld alle anderen de vrijheid te ontnemen met hen van mening te verschillen.

Voorbeelden kunt u vinden in Portugal, Cambodja, Vietnam, of waar u maar wilt.

Daar deze ontwikkelingen, op groepsmacht gebaseerd, niet juist blijken te functioneren, blijft maar een enkele weg tot werkelijke structuurverandering mogelijk: de enkeling, die niet ingaat tegen de maatschappij en haar structuren als zodanig, maar gelijktijdig weigert zich voor het ideaalpatroon van die gemeenschap mee te laten slepen, zo een eigen weg kiezende, zoekende naar arbeid en werkwijzen, die bij hem persoonlijk passen en vaak uiteindelijk ook een leefwijze kiezende, die voor de gemeenschap mogelijk maar net aanvaardbaar is, maar waardoor de eenling zelf vrijer en beter kan leven en zo voor anderen toenemende mogelijkheid kan scheppen om een eigen keuze te maken in plaats van een aanvaarden van de levenshouding en werkzaamheid, zoals die binnen de huidige maatschappij nog steeds zovelen wordt opgedrongen.

Dit was het politiek commentaar voor vandaag, maar niet: Den Haag vandaag. Wanneer dergelijke commentaren in Den Haag vandaag een rol gaan spelen, zou dit beter zijn voor het programma en de ontwikkeling. Maar Den Haag is niet goed, zelden beter en altijd zeer politiek. U meent misschien, dat dit niet waar is, omdat er hier betrekkelijk weinig activisten zijn. Maar half Den Haag is voortdurend bezig met de handhaving van het gezag, is het al niet metterdaad, dan toch in ieder geval met het woord. Waarmee ik kan sluiten.

Ik dank U voor uw aandacht en wens u een goeden avond.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

Goeden avond, vrienden.

Ook in dit tweede deel van de avond moogt u zelf bepalen, waarover wij gaan spreken.

x Kunt u iets zeggen over geestelijke actualiteiten?

- Die zijn stoffelijk meestal moeilijk uit te drukken. Maar goed. Er zijn op het ogenblik nogal wat grote krachten werkzaam. Wij voorzien, dat binnenkort die krachten tot ontlasting zullen komen, waardoor de relaties tussen ons in de geest en de mensen op aarde nogal wat wijzigingen zullen ondergaan.

Wij zien verder, dat er bepaalde kosmische stromingen aanwezig zijn, die op de activiteit van de zon invloed zullen hebben, maar dat duurt nog wel even en de gevolgen daarvan zijn grotendeels materieel.

Wat moet ik verder zeggen? Wij beleven het geluk diep in onszelf en hopen er verder maar het beste van. Om op een andere wijze actueel te zijn: De mensen zijn op het ogenblik druk bezig er voor te zorgen, dat de overbevolking ongedaan wordt gemaakt. Want de mensen zijn bezig de natuur zodanig te verkrachten en te schaden, dat er op de duur ook wel veel mensen van de aarde weg zullen gaan. En dan zitten wij met uw overbevolking aan onze kant.

De moeilijkheid daarbij is de vraag, hoe je mensen, die nog niet eens hun eigen leven geheel doorleefd hebben, moet aanpakken, wanneer zij onverwacht aan onze zijde terechtkomen.

Het zal er wel op neer komen, dat wij hen klaar moeten maken voor herhalingsoefeningen, dus dat betekent dan ook weer heel wat werk. Wat is er nog meer actueel? O ja: er wordt op het ogenblik op aarde erg veel gesproken over de rechten van de mens, die daardoor die rechten dan ook niet krijgen, omdat men voorlopig nog meent, dat woorden genoeg zijn. Wij hebben dan ook geleerd, dat, naarmate de mensen meer over iets praten, er minder kans is, dat juist dit ook gebeurt. Wat dat betreft, hebt u dus het een en ander nog niet te hopen of te vrezen.

Trouwens, die Vad is ook al zo iets. Ik dacht eerst, dat het een autobusmaatschappij was, maar het bleek een vermogensaanwasdeling of zo iets te zijn. Maar zolang dat nog geen Fad, een faillissementsaanwasdeling wordt, zal het er nog wel mee los lopen.

Verder hoor ik, dat Engeland graag uit de EEG zou willen. Ik begrijp niet, waarom de EEG daar zo tegen is, want een dergelijke partner kun je voorlopig beter missen. Het waarom wordt verklaard door het feit, dat die mensen denken alles te weten, maar niet weten, hoe zij er zelf aan toe zijn. Leuk om te zien.

Ik wil overigens opmerken, dat het voor ons vanuit de geest in Engeland wel prettig werken is, want de openheid voor allerhande geestelijke zaken is daar veel groter. Het enige nadeel is natuurlijk, dat je daar een leer moet presenteren als made in England, omdat je uitspraken anders als minder gezaghebbend worden beschouwd.

Wat ik meer dan genoeg vind, zodat ik u vraag, of u soms een ander onderwerp ter beschikking hebt.

x De herkomst van de vormende geesten in de kosmos.

Wanneer ik dat precies wist, zou ik het u onmiddellijk vertellen. Het enige, wat ik zeker weet, is, dat er een algemeen vormend principe bestaat.

Op een gegeven ogenblik voelt iemand zich daarmede in harmonie en gaat er mee werken. Dat zijn meestal geesten, die ook reeds op de een of andere wijze in de materie hebben geleefd en door dit vormende principe worden aangetrokken.

Dus zo ongeveer als een schilder of musicus iemand ontmoet, die hem in zijn wijze van werken sterk interesseert, zodat hij besluit deze zo mogelijk als meester te aanvaarden en onder diens leiding enige tijd te gaan studeren.

Je leert dan de wijze, waarop inhoud en vorm samen dienen te werken en wordt langzaam bekwaam genoeg om de algemene principes op je eigen wijze toe te passen. Dan word je op de duur groepsgeest of, wanneer je geluk hebt, zelfs rassegeest.

Maar wanneer je dit laatste wilt worden, moet je er wel behoorlijk vroég bij zijn: Wanneer een planeet maar net een beetje afgekoeld is, moet je er al zijn en meewerken om het ontstaan van een bepaald ras mogelijk te maken.

Wat voor u geen reden tot wanhopen behoeft te zijn. Er zijn in de kosmos zoveel planeten, dat u, wanneer u maar geestelijk rijp genoeg bent en dit wilt, zo een kans vindt.

Wat moet ik verder daarover zeggen? Er is heus niemand, die alle vormen met een malletje op juistheid staat te beproeven. Alles berust op de structuur van de materie.

In die materie is het mogelijk om moleculen op een bepaalde wijze aaneen te voegen. Wat een heel fijn kunstwerkje is. Als vormende geest begin je dus een soort breiwerkje van moleculen te maken en wanneer je dit maar goed genoeg hebt gedaan, begint dit zich dan vanzelf verder te ontwikkelen: het plant zich voort en kan later worden uitgebreid en aangevuld.

De kunst voor een vormgevende geest is dan die keten van moleculen bij het doorgeven zo te handhaven, dat de ontwikkeling van het leven op een juiste wijze voort kan gaan. Waarmede je de vorm zelfeigenlijk niet bepaald hebt, maar wel een vorm van organisch bestaan mogelijk hebt gemaakt en zo een voertuig voor een geest hebt geschapen, dat ook uiterlijk op de duur een bepaalde vorm zal aannemen.

Maar met de mogelijke variaties maakt men zich niet al te druk. Of dacht u soms, dat wij een permanente vertegenwoordiging van tulpenvormgevende geesten zouden hebben in Lisse of Hillegom? Er zijn heus geen vormgevende geesten, die staan te popelen om even te helpen bij het vormgeven aan een nieuwe en rendabele soort tulpen. Dergelijke dingen doen de mensen zelf wel. Alleen de geslaagde varianten zullen voor een vormgevende geest desnoods verder worden begeleid en eventueel in de richting van 'n nog verdergaande ontwikkeling kunnen worden geleid. Maar dat zijn in verhouding maar weinig soorten.

Een rasse of groepsgeest laat ook veel aan de natuur over en houdt zich voornamelijk bezig met de psychische achtergronden van zijn groep en draagt er verder zorg voor, dat een voldoende mogelijkheid tot aanpassing en variatie blijft bestaan in dat breiwerkje van moleculen, dat de stoffelijke grondvorm bepaalt.

Maar als u mij vraagt, waar nu dat vormgevende principe vandaan komt, zo kan ik hoogstens zeggen "uit God". Maar een dergelijk antwoord, hoe waar ook, is net zo zinloos als iemand, die wanneer men hem vraagt, waar een meteoriet vandaankomt antwoordt : uit het heelal.

Ik kan het niet nader definiëren op het ogenblik, omdat ik nog niet zover ben gekomen, dat ik dergelijke waarden en werkingen in de godheid kan overzien of begrijpen. Wat overigens niet zo erg voor mij is, want ik sta zeker niet alleen in deze beperktheid, dat kunt u van mij aannemen.

Het lijkt mij vanuit mijn huidig standpunt trouwens niet eens zo leuk om geen beperkingen meer te kennen. Want wanneer je niet beperkt bent, behoef je niet meer te overwinnen en wanneer je niets meer hebt om naar te streven en niets meer om te overwinnen, heb je volgens mij ook geen fut meer om iets te doen.

En wanneer je niets te doen hebt, ben je niets. En wanneer je nietsmeer bent, rijst mij de vraag, waarom je dan nog zoudt blijven bestaan. Wat natuurlijk maar betrekkelijk is en afhangt van de manier, waarop je de zaak bekijkt.

Waarom verhuizen zoveel delen van rassen van het ene continent naar het andere?

De vormgevers hebben geprobeerd mensheid á la carte te fabriceren, maar dat is niet geheel geslaagd. In de nieuwe fase, een nieuwe trap in de menselijke ontwikkeling, wil men daarom uitgaan van hutsput:

Elk ras heeft zijn eigen bijzondere en waardevolle kwaliteiten. Het zwarte ras heeft bepaalde eigenschappen, waar het blanke ras eenvoudig niet aan kan tippen, zoals bepaalde lichamelijke mogelijkheden, blijmoedigheid, levensblijheid en een vaak snelle reactie. Daar tegenover staat, dat de zelfbeheersing minder is en het denken, dus het mentaal functioneren, anders verloopt. De blanken hebben weer meer beheersing en een meer gedisciplineerd denkvermogen. Zou men het beste van beide rassen samen brengen, dan krijgt men dus een ras met meer mogelijkheden op zowel stoffelijk als geestelijk gebied. Voeg daarbij dan nog b.v. het geduld en bepaalde innerlijke kwaliteiten van de Aziaten, dan krijg je weer meer mogelijkheden en meer vindingrijkheid, dan met de vorige combinatie mogelijk leek.

Kort en goed, wanneer er een langzame en selectieve menging van rassen plaats vindt, zal het eindresultaat een voertuig zijn, waarin alleen reeds, genetisch bezien, de geest veel meer mogelijkheden zal bezitten. Wat betekent, dat de geest uiteindelijk meer kan beleven en bereiken.

De grote moeilijkheid ligt voorlopig nog in de mentaliteit van de rassen op zich : een ieder ziet, wat hij meer en beter heeft dan andere rassen, onderschat de aan een ander ras eigen kwaliteiten en wijst zo het andere ras af en zou het in feite graag aan zichzelf - het betere ras - ondergeschikt willen maken.

Waarmede ik tot mijn spijt mijn bijdrage moet beëindigen. Ik dank u voor uw aandacht, wenst u aangename huisweg en een goeden avond toe.

d.d. 23 mei 1975

--0-0-0-0-0-